

รายงานผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ การสร้างและบริหารเครือข่ายทางสังคม รุ่นที่ 1
ระหว่างวันที่ 23-24 มกราคม 2560
ณ ห้องชวนชม 1 โรงแรมรามารการ์เด้น กรุงเทพมหานคร

ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการรวมทั้งสิ้น 51 คน ประกอบด้วย

ผู้บริหารโครงการ/แผนงาน/องค์กร

ผู้จัดการโครงการ/แผนงาน/องค์กร

ผู้ประสานงานโครงการ/แผนงาน/องค์กร

นักปฏิบัติงานโครงการ/แผนงาน/องค์กร

สามารถเข้าร่วมได้ตลอดระยะเวลาการอบรมทั้ง 2 วัน

สามารถเป็นตัวแทนโครงการ/แผนงาน/องค์กร ได้

เป็นภาคีเครือข่ายสร้างเสริมสุขภาวะและมีการดำเนินงานอยู่ในช่วงปีงบประมาณ 2558-2561

ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติจากกรมคุมประพฤติ จำนวน 3 คน ได้แก่

1. นางพรประภา แก้วกล้า

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการแก้ไขฟื้นฟูและกิจกรรมชุมชน

ผู้บริหารโครงการ “การพัฒนาระบบการดูแลผู้กระทำผิดบนฐานชุมชนเพื่อคนเป็นสุข”

2. นางสาวนฤมล แสนทวีสุข

หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมชุมชนและแผนงาน สำนักงานคุมประพฤติ
จังหวัดอุบลราชธานี คณะทำงานโครงการ “การพัฒนาระบบการดูแล
ผู้กระทำผิดบนฐานชุมชนเพื่อคนเป็นสุข”

3. นางสาวหิรัญญา คำปัด

พนักงานคุมประพฤติชำนาญการ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัด
ลำพูน คณะทำงานโครงการ “การพัฒนาระบบการดูแลผู้กระทำผิด
บนฐานชุมชนเพื่อคนเป็นสุข”

วิทยากร

รศ.ดร.ประภาพรณ อุ่นอบ

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

อาจารย์ธวัช หมัดเต๊ะ

ที่ปรึกษาพัฒนาการเปลี่ยนแปลง สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้
เพื่อสังคม (สคส.)

อาจารย์วีรบูรณ์ วิสารทสกุล

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ดร.สรยุทธ รัตนพจนารถ

มหาวิทยาลัยมหิดล, ประธานธนาคารจิตอาสา

อาจารย์ธีระพล เต็มอุดม

ธนาคารจิตอาสา

วัตถุประสงค์การจัดอบรม

เพื่อสร้างความเข้าใจพื้นฐานด้านหลักการและกระบวนการในการสร้างและบริหารเครือข่าย
สามารถระบุได้ว่าปัจจัยสำคัญของการสร้างและรักษาความเข้มแข็งของเครือข่ายคืออะไร แนวคิดการมองเห็น
เครือข่าย และการสร้างความเชื่อใจ วิเคราะห์ความเข้มแข็ง ความต้องการ จุดแข็งจุดอ่อนได้อย่างถูกต้อง
รวมทั้งฝึกฝนและนำมาปรับใช้กับการบริหารเครือข่ายของตนเบื้องต้นได้

ผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ การสร้างและบริหารเครือข่ายทางสังคม รุ่นที่ 1 สรุปได้ดังนี้

วันที่ 23 มกราคม 2560

ความจำเป็นพื้นฐานในการทำงานทางสังคม

เครือข่ายไม่ใช่ผลลัพธ์ แต่เป็นเครื่องมือในการทำงานที่ช่วยให้งานสำเร็จ ไม่ได้มีอายุยืนยาวถาวร มีการเกิดขึ้นและตายได้

ธรรมชาติและปรากฏการณ์ทางสังคม

เครือข่าย คือ ความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคม ถ้าเราเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคมก็จะสามารถ ออกแบบ หรือจัดการปัจจัยต่างๆ ให้สอดคล้องกับธรรมชาติทางสังคม แล้วทำให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมาย ได้

ลักษณะธรรมชาติและปรากฏการณ์ทางสังคม

มีความหลากหลาย (diversity) ซับซ้อน (เหมือนต้นไม้)

มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (dynamic and constantly changing)

มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและมีลักษณะพึ่งพาอาศัยกัน (interdependent)

ดังนั้น โครงการต่างๆ ที่เราทำ คือ เราทำเหตุ เพื่อให้เกิดผลที่ต้องการ (เพราะเราทำผลไม่ได้)

การ “เกิดขึ้น” ของปรากฏการณ์ทางสังคม

-การ “เกิดขึ้น” ของปรากฏการณ์ต่างๆ ในสังคมย่อมมีเหตุหรือเงื่อนไขที่แตกต่างกัน ซึ่งเหตุหรือเงื่อนไขก็มีได้มากกว่า 1

-สาเหตุหรือเงื่อนไขต่างๆ ที่เอื้อให้เกิดปรากฏการณ์ มีความสำคัญไม่เท่ากัน บางเหตุมีความสำคัญมากกว่าสาเหตุอีกหลายๆ อย่าง

-แต่เงื่อนไขหรือสาเหตุทั้งหมดรวมกันแล้วจึงทำให้ปรากฏการณ์นั้นเกิดขึ้น

-เงื่อนไขที่เป็นสากล (universal) คือ เงื่อนไขที่เจอในการเกิดขึ้นของปรากฏการณ์ชนิดเดียวกันในพื้นที่และเวลาต่างๆ กัน เช่น การมีส่วนร่วมของชุมชน

-เงื่อนไขเฉพาะ (unique) คือ เงื่อนไขที่หนุนให้เกิดปรากฏการณ์นั้นๆ ในบางพื้นที่/บางเวลา เท่านั้น (ทุนเดิมของชุมชน เช่น แกนนนำ, สภาพความสัมพันธ์ฯ)

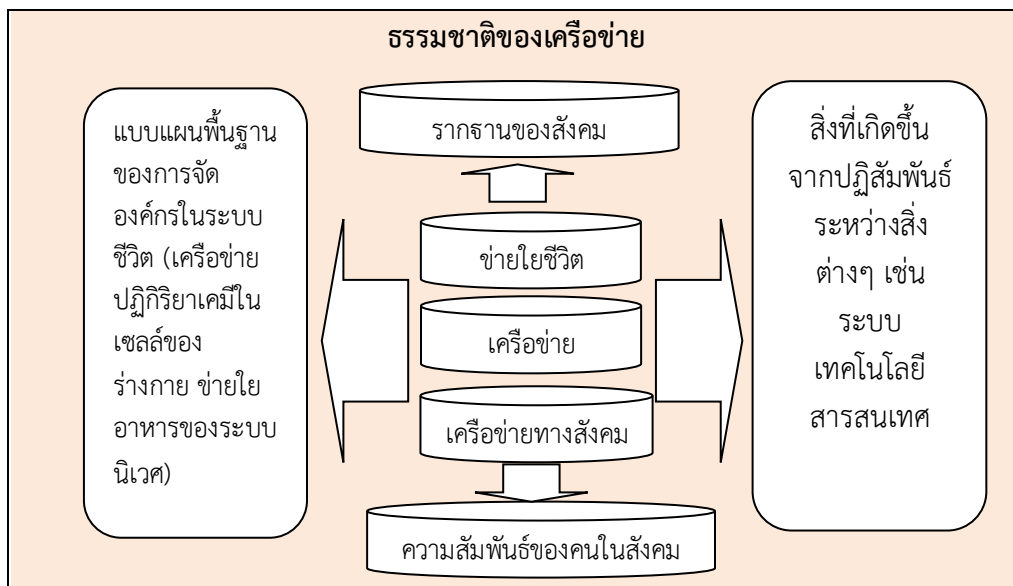
-เงื่อนไขหรือปัจจัยที่หนุนให้เกิดปรากฏการณ์ทางสังคม อาจแบ่งได้เป็นเงื่อนไขที่จำเป็น (ถ้าขาดเงื่อนไขนี้ อาจจะไม่เกิด) และเงื่อนไขที่พอเพียง (เงื่อนไขที่เป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้เกิดแต่ต้องมีเงื่อนไขที่จำเป็นประกอบด้วย)

“งานของเราต้องสร้างสาเหตุ/เงื่อนไขที่จำเป็นและเพียงพอ ที่จะทำให้เกิดความสำเร็จ” ดังนั้น “เครือข่าย” จึงเป็นคำตอบสำคัญในโลกปัจจุบัน เพราะเชื่อว่าปัจจุบัน $1+2 \neq 2$ แต่เท่ากับ 11

วงจรชีวิต (life cycle) ของปรากฏการณ์ทางสังคม 4 ช่วง แบ่งเป็น 1) เริ่มก่อกำเนิด 2) การดำรงอยู่ 3) การเปลี่ยนแปลง 4) การสิ้นสุดลง

ปัจเจก กลุ่มเครือข่าย : ความหมาย ความเหมือนและความแตกต่าง

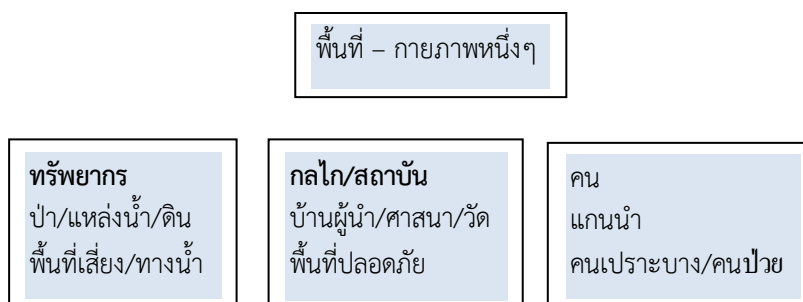
- ปัจเจก คือ อะไรที่เป็นเดี่ยวๆ
- กลุ่ม คือ การรวมตัวกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป (ดอกไม้แต่ละชนิด มีหน้าที่เฉพาะของมันอยู่)
- เครือข่าย คือ ความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันของแต่ละกลุ่ม การติดต่อสื่อสารภายใต้วัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันอย่างเป็นระบบ เกิดเป็นสิ่งที่หรือระบบใหม่ (พวงมาลัยที่ร้อยดอกไม้แต่ละชนิดเข้าด้วยกัน)

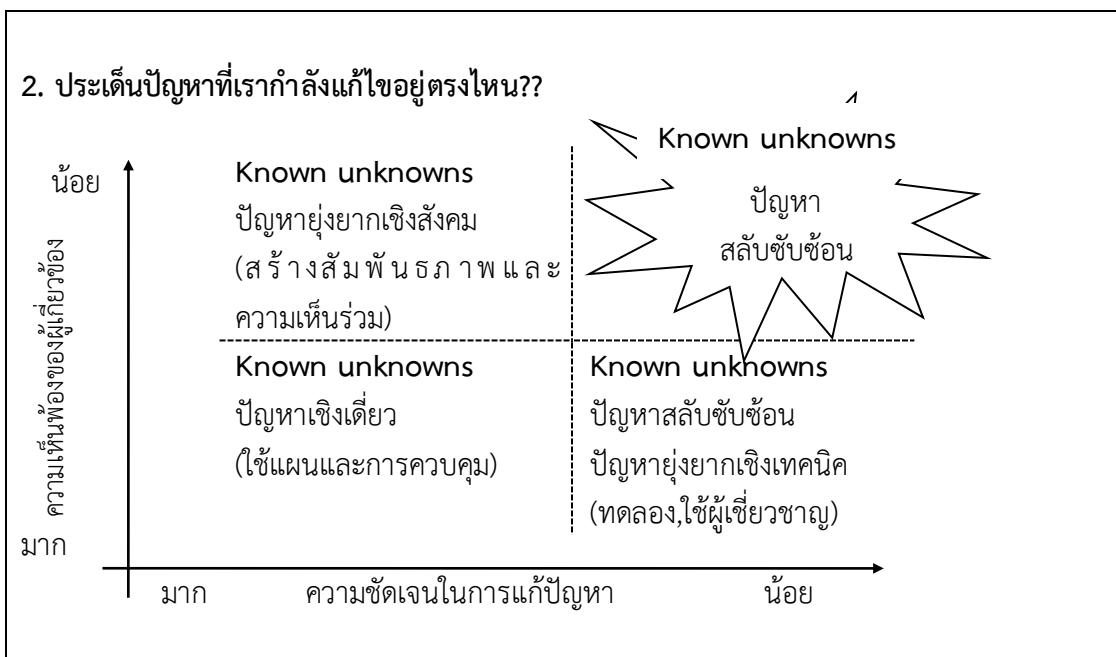

การวิเคราะห์เครือข่าย

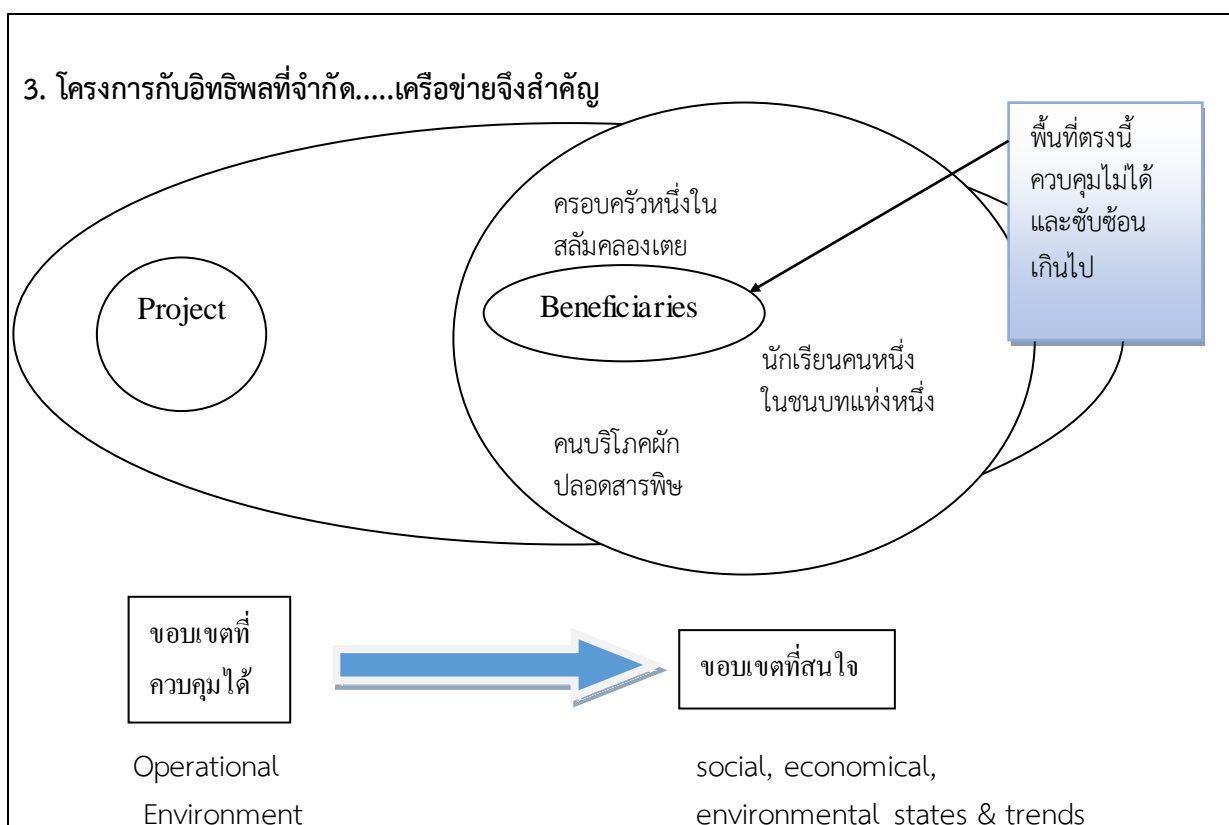
1. Social Mapping

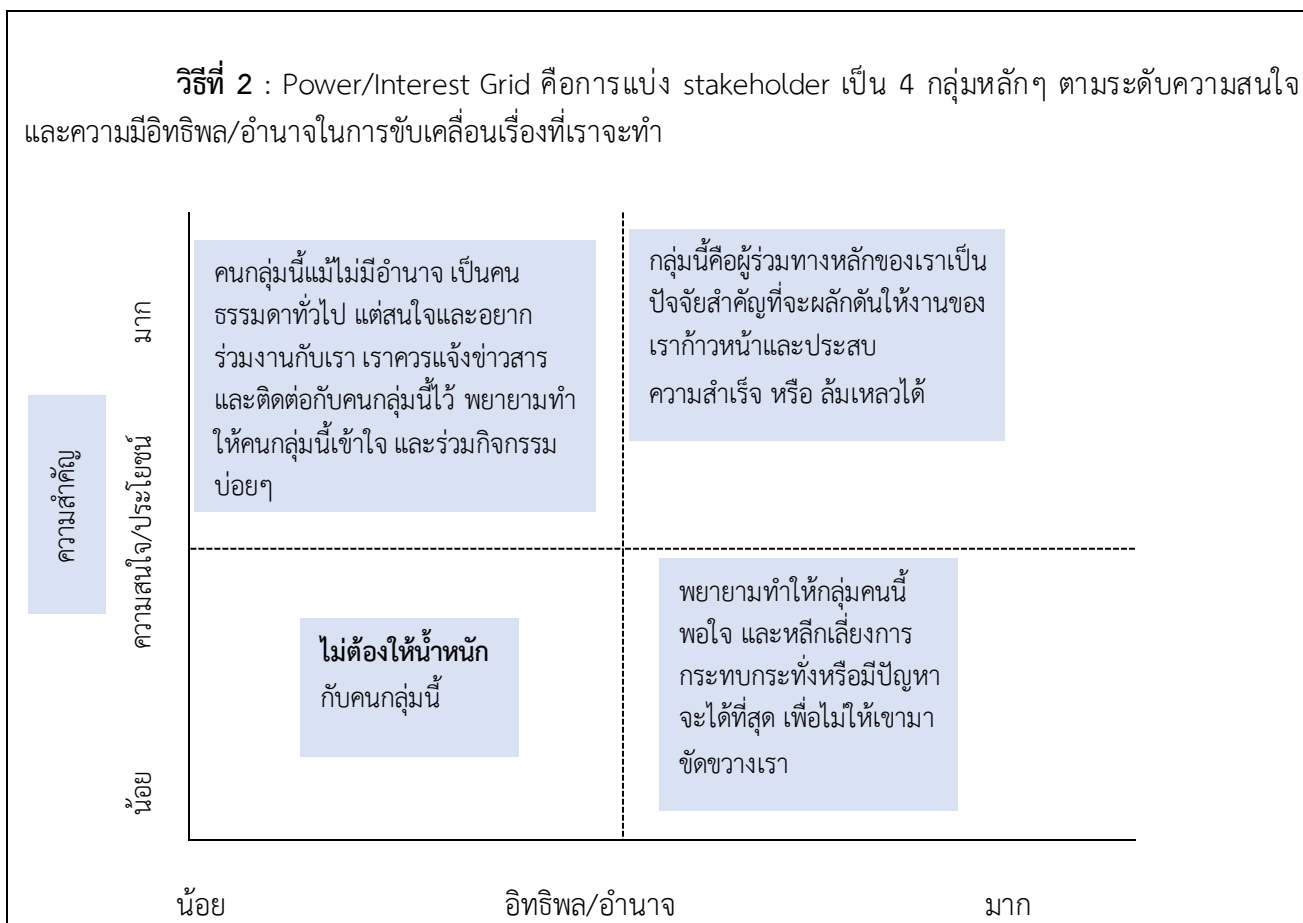
ฐานคิดมาจากงานชุมชน-ท้องถิ่นที่มีความพยายามจะระบุทรัพยากรสำคัญของพื้นที่ ภายภาพหนึ่งๆ (Area bass-approach) หรือประยุกต์ใช้ในแง่อื่นๆ)

ใช้คู่มือโน้มของปัญหาว่าอยู่ในระดับไหนโดยแบ่งเป็น การวิเคราะห์ปัญหา 4 แบบ คือ
1) ปัญหายุ่งยากเชิงสังคม 2) ปัญหาสลับซับซ้อน 3) ปัญหาเชิงเทคนิค 4) ปัญหาเชิงเดี่ยว

ขั้นที่ 4.3 : ทำความเข้าใจภาคี

จำแนกว่าใครเป็น BPs vs SPs	
Boundary Partners	Strategic Partners
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.

ภาพรวม ปัจจัยความสำเร็จของเครือข่าย

- เรื่อง “ยุ่งยาก” อาจมีมาก แต่ถ้าเราใช้เวลาเราจะค่อยๆ เรียนรู้กับมันได้หมด
- “ความซับซ้อน” คือเราไม่สามารถคาดเดาสถานการณ์ได้ ดังนั้นเวลาจัดการเรื่องที่ซับซ้อน เราใช้เครื่องมือเดิมๆ ไม่ได้ ต้องยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์
- คนทำงานเรื่องที่ซับซ้อน จึงต้องมี หนึ่งสมอง (ความรู้) สองมือ (ปฏิบัติการ) และสี่ห้องหัวใจ (การรู้จักตัวเอง และรู้จักผู้อื่น การให้)
- เป้าหมายของโครงการ แท้จริงคือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ของทั้งคนทำงานและกลุ่มเป้าหมาย (การเรียนรู้ การสร้างความตระหนัก และระบบคุณค่า ให้เกิดขึ้น)

Prelude ฐานใจ

ปัญญา 3 ฐาน ประกอบด้วย ฐานกาย ฐานใจ ฐานหัว

ฐานหัว = คิด วิเคราะห์ ใช้เหตุผล ตระหนักรู้

ฐานใจ = อารมณ์ความรู้สึก

ฐานกาย = เจตจำนง

มิติด้านใน (ฐานใจ) : กิจกรรมสามเหลี่ยมด้านเท่า

- การรู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง เพื่อนำสู่ความเข้าใจในการอยู่ร่วมกัน และการทำงานร่วมกัน อย่างมีความหมาย (self-reflection และเข้าใจคนอื่นจากการมองตนเอง)
- การสร้างและดูแลความสัมพันธ์
- ฐานใจอยู่ในทุกคน แต่เราไม่ค่อยรู้ว่าเราใช้ใจ บางทีเราก็ถูกมันใช้ โดยธรรมชาติมนุษย์คิดว่า เราใช้เหตุผลในการตัดสินใจ ในหนึ่งวันการตัดสินใจที่เกิดขึ้น คนตัดสินใจใช้เหตุผลเป็นหลักไม่ถึง 10% ในชีวิต แต่คนใช้อารมณ์และความรู้สึกในการตัดสินใจถึง 90% แต่คนเราไม่ค่อยมีเครื่องมือในการจัดการกับอารมณ์ของตัวเอง ไม่รู้เท่าทัน วรรณทองของฐานใจ คือ ให้ ความสำคัญ กับความสัมพันธ์ และความเข้าใจ ก่อนการแก้ไขปัญหา

วันที่ 24 มกราคม 2560

หลักการพื้นฐานในการสร้างและบริหารเครือข่าย

หลักคิดพื้นฐานของเครือข่าย

ความสำคัญของเครือข่ายในโลกปัจจุบัน : เพราะโลกปัจจุบันหรือโลกใบใหม่นั้น เศรษฐกิจเปลี่ยน เกิดสังคมใหม่/เปลี่ยน วัฒนธรรมใหม่ ดังนั้น ปัญหาสังคมจึงมีความซับซ้อนมากขึ้น (ปัญหาเดิม แต่เงื่อนไขต่างๆ เปลี่ยน ปัญหาจึงซับซ้อนขึ้น

ฐานคิดของเครือข่ายจึงมีฐานคิดเชิงระบบที่เชื่อว่า สรรพสิ่งต่างๆ ล้วนพึ่งพาอาศัยกันและเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน ไม่สามารถแยกส่วนออกจากกันได้

เครือข่ายเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติและปรากฏการณ์ทางสังคม การก่อตัวและสถานะเครือข่ายเป็นส่วนหนึ่งของระบบชีวิต (living organism) ที่มีรากฐานมาจากความสัมพันธ์ของระบบที่ซับซ้อน

การเกิดเครือข่าย มีฐานคิดจาก 1) ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน : ต่างฝ่ายต่างเห็นประโยชน์ที่ตนได้รับจากการร่วมมือเครือข่าย 2) แนวคิดการรวมพลัง (synergy) และ 3) แนวคิดเรื่องทุนทางสังคม (social capital)

องค์ประกอบของเครือข่าย : สมาชิกของกลุ่มที่หลากหลาย, มีเป้าหมายร่วมกัน แต่ก็ได้ทั้งเป้าหมายของกลุ่ม มีผลประโยชน์ร่วมกัน, มีกิจกรรมร่วมกัน และมีระบบความสัมพันธ์และสื่อสาร

ประเภทของเครือข่าย : ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนก เช่น คุณลักษณะของสมาชิก (เครือข่ายแม่บ้าน), ลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคม (ความสัมพันธ์แนวราบ-แนวตั้ง), ลักษณะหรือกลไกสำคัญ

(เครือข่ายจัดตั้ง-ตามธรรมชาติ, โครงสร้างหน้าที่ (เครือข่ายภาครัฐ-ภาคประชาชน), พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ (เครือข่ายลุ่มน้ำ))

เครือข่ายแนวนอน (เครือข่ายที่ภาคี สสส.เป็นส่วนใหญ่) โดยเฉพาะเครือข่ายแนวนอนขนาดใหญ่ มักจะมีแม่ข่าย และลูกข่าย ซึ่งแม่ข่ายไม่ได้มีอำนาจมากกว่าลูกข่าย แต่ทำงานอยู่ส่วนกลางในการจัดการ

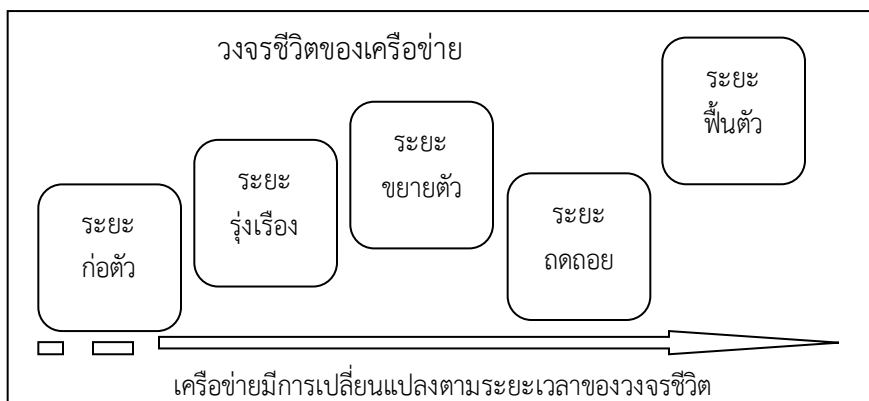
เครือข่ายแนวตั้ง : มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจอยู่ มีคนที่มีอำนาจสั่งการได้ และมีคนข้างล่างที่สามารถเรียกร้องบางสิ่งจากคนข้างบนได้

ลักษณะของเครือข่ายในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

อดีต (ในยุคเกษตรกรรม) : เครือข่ายมีความสัมพันธ์เป็นทั้งแนวนอนและแนวตั้ง แต่ส่วนใหญ่ ความสัมพันธ์เป็นแบบแนวนอน เรียกความสัมพันธ์แบบแนวตั้งมากขึ้น เพราะมีสถาบันทางสังคมเกิดขึ้น เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล ตำรวจ รูปแบบความสัมพันธ์ในแนวนอนจึงน้อยลง กลายเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันแทน เรียกความสัมพันธ์แบบนี้ว่า “ความสัมพันธ์ทุติยภูมิ”

อนาคต : เครือข่ายมีความสัมพันธ์แบบแนวนอน (ผ่าน social network) และความสัมพันธ์แนวตั้ง (ความสัมพันธ์ผ่านสถาบัน ยังมีอยู่) แต่มีรูปแบบที่เปลี่ยนไป

ธรรมชาติและวงจรชีวิตของเครือข่าย

เครือข่ายไม่ใช่สิ่งที่คงทนถาวร มีเกิด มีดับ เครือข่ายจึงมีวงจรชีวิต ถ้าเรารู้ว่าเครือข่ายที่เราเข้าไปอยู่ในระยะไหน ก็จะสามารถใช้เครื่องมือที่จัดการเครือข่ายได้ถูกต้อง

เรียนรู้การสร้างและบริหารเครือข่ายจากกรณีศึกษา: (คุณกรรณิการ์ สรวายสุวรรณ เครือข่ายผู้จัดการมูลนิธิพิทักษ์ดวงตา จ.ลำปาง)

สภาพปัญหาาร่วมของชาววารี ตำบลวารี อ.แม่สรวย จ.เชียงราย คนส่วนใหญ่เป็นชนเผ่า 7 ชนเผ่า ผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียง คือ กาแฟดอยช้าง ชาวารี ผ้าปักชาวเขา มีคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนและยังไม่ได้จดทะเบียนเนื่องจากยังไม่ได้สัญชาติไทย พื้นที่เป็นภูเขา การคมนาคมลำบาก ยากที่คนพิการจะเข้าถึง การบริการสุขภาพ คนพิการไม่มีอาชีพเลี้ยงตนเอง (ปี 2551 มีเด็กสมองพิการ 42 คน จากคนพิการทั้งหมด 276 คน, ปี 2559 มีเด็กพิการ 78 ราย จากคนพิการ ตำบลวารี 460 ราย) อุปสรรคด้านการสื่อสาร คือมีหลาย

ชนเผ่า จึงเป็นที่มาของคุณกรรณิการ์ (ครูปุ๋ย) มีจิตอาสาอยากทำงานช่วยเหลือคนพิการ และทำคนเดียวไม่ได้ จึงต้องเป็น “เครือข่าย”

ทำคนเดียวไม่ได้/ต้องการสหวิชาชีพ		
งบประมาณซ้ำซ้อน/แต่มีเป้าหมายเดียวกัน	จำนวนเป้าหมายมีจำนวนมาก	
ช่วยกันแบ่งเบาความรับผิดชอบ... ได้งานใหญ่	มีแม่งานที่เข้มแข็ง	SHARE

- เริ่มต้นการเข้าไปทำงานในพื้นที่ อย่าแสดงตัวเป็นผู้ให้แต่แรก ต้องเรียนรู้เข้าใจคนพื้นที่ก่อน
- เริ่มต้นด้วยการหาอาสาสมัครในแต่ละชนเผ่า ทำงานกับเด็กพิการ และผู้ปกครองของเด็ก
- เป้าหมายคือ We also Belong “เราเดินทางด้วยกัน ก้าวเดินไปพร้อมๆ กัน ช่วยกันดูแล/แก้ไขปัญหาร่วมกัน”
- การทำงานต้องดูแลเครือข่ายคนทำงาน (อาสาสมัคร) ด้วย อย่างมุ่งมั่นจะทำให้เป้าหมายสำเร็จ
- การชวนใครเข้ามาเป็นเครือข่าย เข้าไปแบบมิตร เข้าไปขอสิ่งที่เขามี ไม่ได้เพิ่มงานเขา กลับทำให้เขาได้ผลงาน ได้ผลประโยชน์ที่ร่วมกัน (2-3 ปีแรก เราทำงานแบบให้ประโยชน์เขาก่อน)

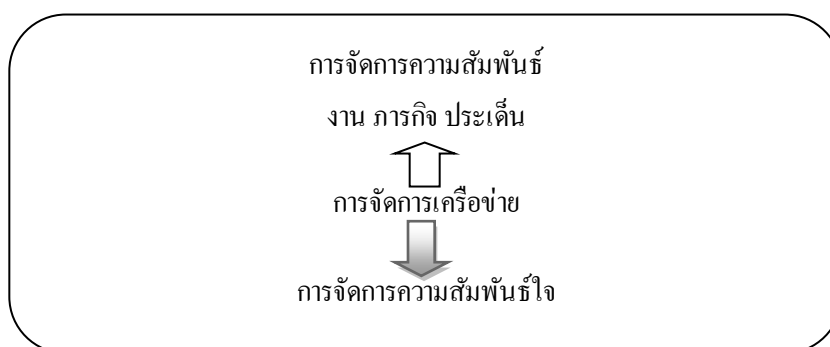
การทำงานร่วมกันของเครือข่าย

- แบ่งความรับผิดชอบ ทั้งเรื่ององค์ความรู้ งบประมาณ / แบ่งปันทั้งทุกข์+สุข
- มีการอบรมความรู้อย่างต่อเนื่อง ในเรื่องที่เราเรามีปัญหาและอยากแก้ปัญหาก็ให้เด็กพิการ
- มีการจัดกิจกรรม “CBR” ประจำเดือน
- มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงการทำงานร่วมกัน
- จัดกิจกรรมถอดบทเรียน และ จัดทำแผนพัฒนาร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ
- ให้เกียรติซึ่งกันและกัน.... ให้เครดิตซึ่งกันและกัน.....SHARE ทุกเรื่อง

ปัจจัยความสำเร็จของเครือข่าย

- ครอบครัวคนพิการมีการพัฒนาจิตใจของพ่อแม่ ให้เห็นความสำคัญ จึงทำให้มาร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ และนำกลับไปทำที่บ้านต่อเนื่อง ทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น
- มีกิจกรรมพบปะประจำเดือน ทำให้คนพิการและครอบครัว อาสาสมัครและองค์กรที่เกี่ยวข้องมีโอกาสพบปะพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ และมีแผนที่จะพัฒนาเป็น “ศูนย์การเรียนรู้พัฒนาเด็กพิการ” ในอนาคต
- เครือข่ายมหามิตรที่ร่วมลงนาม ทำด้วยใจมิใช่เพียงตามหน้าที่ เครือข่ายแต่ละหน่วยจัดสนับสนุนงบประมาณของตนเอง ทั้งการเงิน บุคลากร เข้าร่วมกิจกรรม ทำให้ไม่เป็นภาระงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลจนมากเกินไป
- มีองค์กรเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญด้านงานฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน เป็นแกนนำหลักในระยะแรก ทำให้การประสานงาน การชี้แนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวคนพิการทำได้
- มีการสรุป ประเมินผลและถอดบทเรียนอย่างสม่ำเสมอ

วิเคราะห์เชื่อมโยงจากกรณีศึกษา เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายตนเอง

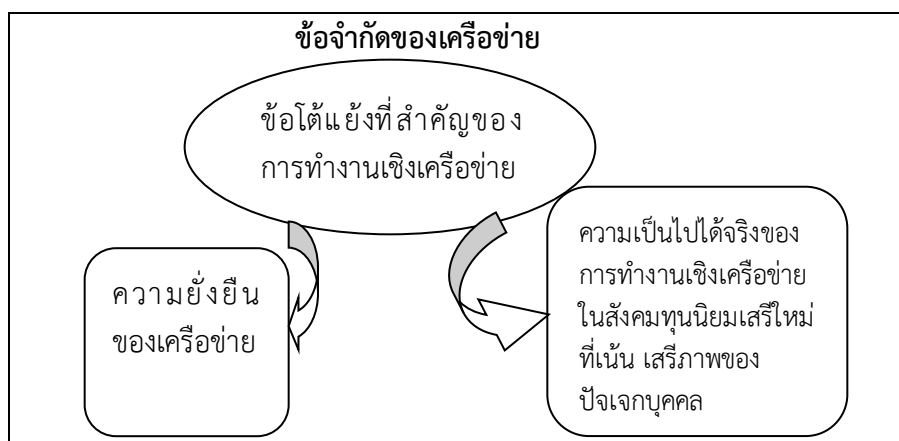
แลกเปลี่ยนประสบการณ์จากเพื่อน

-คุณเห็นการ “ร้อยใจ” ภาควิชาในระยงะก่อตัวอย่างไรบ้าง

-คุณมีวิธี “รักษาประคองใจ” ภาควิชาที่สำคัญในระยงะรุ่งเรือง และระยงะขยายตัว อย่างไรบ้าง

ขั้นตอนในการสร้างเครือข่าย

- 1) ขึ้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย และการก่อตัวของเครือข่าย
- 2) ขึ้นการสร้างพันธมิตรร่วมกันและการบริหารเครือข่าย
- 3) ขึ้นการพัฒนาความสัมพันธ์และการใช้ประโยชน์
- 4) ขึ้นการรักษาความสัมพันธ์และความต่อเนื่อง

ปัจจัยเงื่อนไขที่มีต่อความมั่นคงของเครือข่าย

- ความหลากหลายของสมาชิก
- การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้
- การสร้างระบบฐานข้อมูลของเครือข่ายที่เป็นระบบ
- การมีพันธะสัญญาที่หนักแน่นระหว่างกัน
- การพัฒนาอยู่ตลอดเวลา
- การเสริมพลังการทำงาน
- การเลื่อนไหลของข้อมูลข่าวสารภายในเครือข่าย
- ต้องมีการสร้างเงื่อนไขให้มีการติดต่อสื่อสารกันอยู่เสมอ

- การมีศูนย์ประสานงาน (hub) ที่หลากหลาย
- การมีผู้จัดการเครือข่าย (network manager)
- การประสานงานในเชิงผลประโยชน์ต่างตอบแทนระหว่างสมาชิก
- มีทุนทั้งจากภายในและภายนอกชุมชน
- การส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ควรมีการสร้างเครือข่ายในแนวตั้ง เพื่อหนุนช่วยเครือข่ายในแนวนอน เพื่อลดข้อจำกัดของเครือข่ายในแนวนอน

ข้อเสนอเพื่อเสริมสร้างให้เครือข่ายมีความมั่นคง
<p>1. -การสร้างระบบฐานข้อมูลเครือข่ายที่ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิก กิจกรรมการดำเนินงาน และความรู้ที่จำเป็นในการทำงาน</p> <p>-การพัฒนาและปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ</p> <p>-สมาชิกส่วนใหญ่ต้องสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลได้ง่าย</p>
<p>2. สร้างเงื่อนไขให้สมาชิกในเครือข่ายมีการติดต่อสื่อสารกันอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>-รูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ</p> <p>-ผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย</p> <p>-การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนช่วยในการสื่อสาร</p>
<p>3. การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้โดยประสานเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่างๆ ในชุมชน เพื่อให้เข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกเครือข่าย</p>
<p>4. การเสริมสร้างให้ผู้นำรุ่นใหม่อย่างต่อเนื่อง</p> <p>-ให้รับผิดชอบงานของเครือข่าย</p> <p>-การพัฒนาศักยภาพของสมาชิกรุ่นใหม่</p>
<p>5. การสรุปบทเรียนของเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอและถือเป็นภารกิจหนึ่งของเครือข่าย</p>

สรุป

-เครือข่ายมีความจำเป็นและสำคัญกับการขับเคลื่อนงานทางสังคม

-ไม่ว่าสังคมจะมีการปรับเปลี่ยนไปอย่างไร สังคมนั้นๆ ยังต้องขับเคลื่อนโดยพลังเครือข่ายอยู่เช่นเดิม แต่อาจปรับเปลี่ยนรูปแบบของเครือข่ายไปให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนไป

-เพราะแท้จริงแล้ว “เครือข่าย” ก็คือ “ความสัมพันธ์ระหว่างผู้คน” เครือข่ายจึงมีอาจแยกออกจากสังคมได้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ เครือข่าย คือ “รากฐานของความเป็นสังคมหรือชุมชน” นั่นเอง

ถ้าเราต้องการสร้างเครือข่ายให้เข้มแข็ง เราต้องสร้างเงื่อนไขปัจจัยให้เข้มแข็งขึ้น เมื่อเราเริ่มประเด็นแรกจะเป็นเหมือนประตูที่เปิดให้ประเด็นอื่นไหลตามเข้ามา เราต้องสามารถเชื่อมโยงหลากหลายประเด็นเข้าด้วยกัน ต้องเรียนรู้ให้ไวและปรับตัวให้ทันกับสังคมที่ซับซ้อน ต้องทำความเข้าใจเครือข่ายว่ามีธรรมชาติแบบไหนและจัดการกับมัน เพราะเราไม่สามารถหนีเรื่องการทำงานเครือข่ายได้พ้น